

ОБЩИНА ХАЙРЕДИН

ПРОГРАМА

ЗА

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА ХАЙРЕДИН 2019-2023г.

**Хайредин
Декември, 2019г.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	2
2. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ.....	2
3. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ.....	3
4. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ.....	3
5. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ.....	5
6. ФИНАНСИРАНЕ, ИЗБОР НА ПРОГРАМИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	8
7. СРОКОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ.....	10
8. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ.....	10
9. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО.....	11
10. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ	11
11. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО.....	11
12. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	11

Основание за разработване на настоящата Общинска програма от органите на държавната власт и на местното самоуправление е чл.11, ал.1 от Закона за енергийната ефективност

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Във връзка с чл.11 и чл.12 от Закона за енергийна ефективност /ЗЕЕ/, е необходимо всяка Община да изготви планове и програми за енергийна ефективност. При изпълнение на гореизложеното и във връзка със задължителната паспортизация на сградния фонд в България, е необходимо всеки държавен и общински обект да вземе необходимите енергийни мерки.

Изготвянето на общински програми и изпълнение на проекти за повишаване на енергийната ефективност е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2020г. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за тяхното изпълнение, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства като качеството на въздуха, изменението на климата и управлението на ресурсите, във възможности за развитие на региона ни в по-атрактивно място за инвестиране и работа. Местните власти трябва да играят водеща роля в разумното използване на енергията. Реализирането на местни стратегии, планове и проекти за устойчиво потребление на енергията трябва да се превърне в неотменно задължение за всички общини в Европа, защото това носи значителни ползи на местните общности. Повишаването на енергийната ефективност е дейност, която е носител едновременно на екологичен, социален и икономически интерес. Реализирането на националната политика по енергийна ефективност е възможна само с активното участие на общините.

Енергийната ефективност означава извличане на максимална полза от всяка единица енергия чрез използването на съответните модерни технологии за задоволяване на ежедневните нужди от потребление. Тя е най-лесният и ефективен начин за намаляване на енергийната консумация и същевременно предотвратява замърсяването на околната среда и може да се представи като измерител на разумното използване на енергията.

За енергийна ефективност говорят следните фактори:

- Намаляване разходите за скъпи горива и енергии;
- Повишаване сигурността на снабдяването с енергия;
- Подобряване топлинния комфорт;
- Намаляване емисиите на вредни вещества;
- Предпоставка за устойчиво развитие.

Чрез Програмата за енергийна ефективност /ПЕЕ/ в Република България се изпълнява държавната политика по енергийна ефективност /ЕЕ/ за постигане на Националната индикативна цел за пестене на горива и енергии.

Една от ключовите цели е да се подпомогне местната власт при осигуряването на достатъчно финансиране за изпълнение на отговорностите ѝ за предоставяне на адекватни обществени услуги. В това отношение с Програмата за енергийна ефективност се цели да се подпомогне общината да намери финансиране за решаването на належащи инфраструктурни проблеми и други социално ориентирани програми.

2. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

Изготвянето на общинските програми за енергийна ефективност е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз за периода до 2020 г. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за изпълнението на тези програми, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства - осигуряване качество на атмосферния въздух, намаляване изменението на климата и управление на ресурсите, във възможности за развитие на регионите и превръщането им в по-атрактивно място за инвестиции и създаване на нови работни места.

Настоящата програма е разработена в съответствие с:

2.1. Европейското законодателство

2.2. Законите в Република България

- Закон за енергийната ефективност;
- Закон за енергетиката;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух;
- Закон за устройство на територията;
- Подзаконовни нормативни актове, свързани с посочените закони за прилагането им.

3. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА ХАЙРЕДИН

Постоянно нарастващите цени на енергоносителите, глобалното замърсяване на околната среда и хармонизирането с европейските норми за енергийна ефективност след приемане на страната ни в Европейския съюз обуславят необходимостта от план за енергийна ефективност. Енергийната ефективност е качествено понятие, характеризиращо рационалното използване на енергийните носители чрез подобряване качеството на енергийните услуги при приемлива цена за обществото. Най-голям потенциал за енергоспестяване има в сградния сектор. Планът включва инструменти за задействане на процеса на реновиране на обществени и частни сгради и за подобряване на енергийните характеристики на използваните в тях сградни системи и домакински уреди.

Основен специализиран закон в случая е Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ), който:

- Определя ангажиментите и ролята на държавата за развитието на енергийната ефективност;
- Дефинира политиката за повишаване на енергийната ефективност като съставна част от политиката по устойчиво развитие на страната;
- Създава институционални, нормативни и финансови условия за реализирането на националната политика по енергийна ефективност;
- Хармонизира политиката по енергийна ефективност на България с изискванията на европейските директиви за енергийните характеристики на сгради и за енергийната ефективност при крайното енергийно потребление;

Към момента по Закона за енергийна ефективност задължения на всяка Община са:

- Програми за енергийна ефективност и за тяхното изпълнение;
- Енергийни обследвания за всички обитавани сгради за обществено обслужване в експлоатация с разгъната застроена площ над 250 кв.м. ;
- Енергийно обследване на системи за външно изкуствено осветление, разположени в населено място с население над 20 000 жители;
- Проверки за енергийна ефективност на отоплителни водогрейни котли и климатични инсталации;
- Индивидуални цели за енергийни спестявания;
- Управление на енергийната ефективност в сгради и стопански потребители.
- Да представят ежегодно отчети за изпълнение на плановете за енергийна ефективност на изпълнителния директор на Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР);
- Отчетите се изготвят по образец, утвърден от изпълнителния директор на АУЕР.

4. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ

4.1 Обществен сектор

Цялостното състояние на сградите, оборудването и инсталациите в повечето общински и обществени обекти в общината не се различава като цяло от това в страната. Това налага провеждането на мерки за намаляване разхода на енергия, както и влягане на инвестиции в обновяването на сградите и подмяна на съоръженията. Прилагането на мерки за рационално използване на енергоносителите ще доведе до намаляване на разходите на горива и енергия в обекти и сгради, финансирани от общинският бюджет чрез внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки на организацията на поддръжка и контрол на енергийните съоръжения. Подобряване качеството на енергийните услуги, които се предлагат от общината ще допринесе за

достигане на нормативните изисквания за осветеност в учебни, детски, социални и здравни заведения, улици, пешеходни зони и др. Основно перо в консумацията на енергия е обслужването на общинските сгради: административните сгради, сгради на образованието, културните сгради и здравни обекти, също така и уличното осветление и др. енергоконсумиращи услуги изпълнявани от общината /транспорт, културни мероприятия/. Обща черта в тези обекти е нерационалното използване на енергията, която същевременно надхвърля нивата за ефективна консумация, постигани в подобни сгради в другите страни от Европейския съюз. Отчита се застаряване на сградния фонд и амортизиране на инсталациите и оборудването в тях, наследеното строителство не е съобразено с икономията на енергия, сградите се нуждаят от основно обновяване, саниране и подмяна на инсталациите.

Общинският сграден фонд на територията на Общината е изключително остарял, амортизиран, което предопределя високите разходи за поддръжка на обектите. Наличният сграден фонд е строен с по – стари технологии и се нуждае от реновация.

4.2. Битов сектор

Висок процент от целия жилищен фонд в общината се състои от сгради с ниска енергоефективност, остарели, амортизирани и без изолации. Предприеманите ремонти са частични и не включват прилагане на мерки за енергийна ефективност, което води до цялостен неблагоприятен енергиен баланс в домакинствата. Голяма част от домакинствата използват стари електрически уреди, а не енергоефективни – причината за това са ниската покупателна способност, особено на населението от третата възраст.

4.3 Селско стопанство

Водейщо в изготвянето на визията за подобряване на енергийната ефективност в селското стопанство е повишаването на информираността на земеделските производители и техните познания за различните технологии на производство. Земеделските стопани трябва да бъдат обучени да използват максимално ресурса на местните почвени типове и районираните сортове на основните земеделски култури. Въвеждането на нова техника и нови производствени технологии ще доведе до по-голяма енергийна ефективност в селското стопанство, както и комасацията на земята и удряването на земеделските площи, като допълнителен фактор. Конкретните действия по информиране и обучение на земеделските производители трябва да са насочени към: - достъп до европейски програми и мерки; - производство с минимум почвени обработки; - възстановяване на естественото почвено плодородие, без употреба на енергоемки минерални торове, а чрез правилното редуване на земеделските култури и използване на органични торове за подобряване на химическите и физични свойства на почвата; - използване на устойчиви на болести и неприятели сортове на земеделските култури и изграждане на подходящи сеитбообръщения с цел минимизиране на употребата на пестициди; - повишаване на познанията по организация на селскостопанското производство и оптимално натоварване на машинния парк;

4.5. Транспорт

Водейщ проблем за ниската енергийна ефективност на транспортните услуги са старите и амортизирани автомобили. Освен към потреблението на горива това оказва въздействие и върху състоянието на околната среда. За намаляване на специфичния разход на горива и емисиите на газове в транспорта е необходимо: - подобряване на общинската пътна мрежа; - подобряване на техническото състояние на пътните превозни средства; - подобряване на организацията на движението по населени места.

4.6. SWOT анализ

SWOT анализът дефинира действието на вътрешни и външни фактори за развитието и възможностите за избор на подходяща стратегия за постигане целите на развитие на енергийния мениджмънт в общината.

Силни страни	Слаби страни
<p>1. Добре развита селищна система, с висока степен на съхраненост на инфраструктурата.</p> <p>2. Добър потенциал за развитие на производството на енергия от възобновяеми енергийни източници;</p>	<p>1. Остарели и неефективни енергийни мощности;</p> <p>2. Сградния фонд се ремонтира частично в годините, а енергоефективните мерки е необходимо да се прилагат комплексно за да се получи реален икономически и социален ефект;</p>

<p>3. Висок предприемачески дух и добри частни инициативи;</p> <p>4. Липса на сериозни промишлени източници на замърсяване на околната среда в общината</p>	<p>3. Ниско ниво на информираност относно начините за рационално използване на енергията и изпълнение на мерки за пестене на енергия;</p> <p>4. Масово използване на нискоэффективни отоплителни уреди;</p> <p>5. Наличие на източници на замърсяване на околната среда в общината вследствие на отоплението на битовия сектор</p>
<p>Възможности</p>	<p>Заплахи</p>
<p>1. Въвеждане на мерки за енергийна ефективност посредством реконструиране и рехабилитация на сградния фонд;</p> <p>2. Изграждане на малки фотоволтаични инсталации</p> <p>3. Прилагане на публично-частни партньорства в областта на енергийната ефективност и ВЕИ;</p> <p>4. Наличие на фондове за стимулиране на енергийната ефективност и внедряване на енергоспестяващи мерки;</p> <p>5. Популяризиране на възможностите за използване на възобновяеми енергийни източници в домакинствата и използването на енергоспестяващи ел. уреди;</p>	<p>1. Ограничени финансови възможности на общинската администрация за прилагане на мерки по енергийна ефективност;</p> <p>2. Повишаване на цените на енергийните ресурси за отопление;</p> <p>3. Демографска криза - намаляване и застаряване на населението, нисък процент на икономически активните лица, което води до ниска популателна способност;</p> <p>4. Слаба подкрепа от страна на централната власт в реализирането на енергийни проекти в общинските сгради;</p> <p>5. Промени в политиката в сферата на енергийната ефективност на национално и европейско ниво;</p>

5. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Цели и задачи в стратегията за устойчиво развитие, свързани с енергийната ефективност - една от стратегическите цели е подобряване на икономическото обществено благосъстояние и качеството на живота, запазване и хармонично развитие на природните и антропогенните ресурси, осигуряване на здравословна и безопасна жизнена среда със запазено за бъдните поколения природно наследство. Чрез интегрирано действие на различни институции и структури, влияещи върху хода на социално-икономически промени се стимулира възникването на нова ценностна система и ново мислене на хората, създават се условия за постигането на основната цел на община Хайредин – достигането на определени икономически резултати в икономически растеж, доходите, заетостта, реструктурирането на стопанската дейност и обвързване на икономическите цели със социални, териториални, устройствени и екологични. Програмата за енергийна ефективност е в тясна връзка с тенденциите и процесите в околната среда – опазване на природата, съхраняване на специфичните особености, екологосъобразни технологии, нарастване на степента на обществено разбиране на проблемите и не замърсяване на въздуха и водите.

Дефиниране на проблема енергийна ефективност - разумното управление на днешните енергийни нужди, без да се накърняват възможностите на бъдещите поколения за задоволяване на своите потребности от енергия е основен принцип на интегрирано планиране на енергопотреблението. В сегашния момент все повече нараства ролята на общините в това интегрирано планиране на местно ниво. Предпоставка за това е и съществуващата нормативна база – Закон за енергетиката, Закон за енергийната ефективност, Закон за опазване на околната среда, Закон за устройство на територията и Закон за регионално развитие, които регламентират правилата за обвързване на енергийните планове с цялостната планова дейност в региона и съседните общини.

Най-характерната роля на общината е като консуматор на енергия.

Потреблението на енергия в община Хайредин обхваща следните основни направления:

- потребление в сгради, общинска собственост – административни сгради, училища, детски градини, здравни и социални заведения;
- потребление за реализиране на общински услуги – улично осветление.

Едновременно със стремежа да се разширява спектъра на дейностите в общината, икономията на енергия може значително да облекчи общинския бюджет и да стане предпоставка за намаляване консумацията и повишаване качеството на услугите, които се предлагат на населението.

Основните енергоносители са:

- електроенергия – всички общински обекти в една или друга степен използват този вид енергия в специфичната си дейност;
- въглища – за отопление на двете училища, детските градини, административната сграда на общината;
- дърва – за изброените сгради, кметствата, здравните служби, пенсионерските клубове и др.

Най-голям дял от разходите за консумирана енергия е от електроенергия за улично осветление и въглища за отопление на двете училища.

Най-често срещаните дейности в изпълнение функциите на община Хайредин, като консуматор на енергия са следните:

Области на действие	Възможни дейности
Общински сгради	Обследване за енергийна ефективност, сертифициране за ЕЕ Мерки за енергоспестяване Цялостно реализиране на мерките за енергоспестяване
Улично осветление	Обследване за енергийна ефективност Подмяна на улично осветление с енергоспестяващи лампи Поддръжка и подмяна

Общ анализ на потенциала по енергийна ефективност в Община Хайредин

Анализът на разходите на общината за енергия и разпределението им по сектори и видове горива показва, че енергията която се консумира е предимно за отопление и осветление.

Сградният фонд на общината е сравнително остарял и се налага извода, че с цел повишаване на ефективността на енергопотреблението наличният сграден фонд се нуждае както от мерки за ремонт и поддръжане, така и от мерки за топлоизолация, подмяна на дограма, отоплителни инсталации, което е свързано с големи инвестиции.

Цели на общинската програма за енергийна ефективност /ОПЕЕ/

Общите цели на ОПЕЕ се определят на основата на приоритетите за развитие на общината като цяло.

Община Хайредин определя следните цели в програмата за енергийна ефективност:

- **икономически** - намаляване на абсолютния обем на разходите за горивна енергия, които се заплащат от общинския бюджет;
- **екологични** - намаляване замърсяването на околната среда чрез конкретен принос за ограничаване емисиите от парникови газове, серен двуокис и други замърсители на атмосферата;
- **социални** - подобряване качеството на жизнената среда и увеличаване на комфорта в общинските сгради;
 - подобряване качеството на енергийните услуги;
 - промяна в мисленето и поведението на всички групи потребители и осъзнаване значимостта на енергийната ефективност.

ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ЗАКОНА

- Сертифициране за енергийна ефективност на нови сгради;
- Обследване и сертифициране за енергийна ефективност на сгради в експлоатация;
- Проверка за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации в сгради;
- Управление по енергийна ефективност;
- Подобряване енергийните характеристики на външно осветление – улично, парково и др.

ПРИОРИТЕТИ:

Приоритет 1: Прилагане на интегриран пакет от мерки за подобряване на енергийната ефективност на общински сграден фонд, повишаване на енергийната ефективност в обектите, които се издържат чрез общинския бюджет и реализиране на икономия на енергия след прилагане на ЕСМ.

Очаквани резултати:

- (а) Подобряване на комфорта на обитаване в обществените сгради и постигане на нормативно определените параметри на средата за отопление и осветление;
- (б) Намаляване на консумацията на енергия;
- (в) Оптимизиране на бюджетните разходи в резултат на постигнатите икономии на енергия от изпълнените енергоефективни мерки, спрямо нормативно определените за предходни периоди;
- (г) Намаляване на емисиите от CO₂;
- (д) Удължен експлоатационен срок на общинските сгради, на техните инсталации и съоръжения.

Приоритет 2: Повишаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината.

Очаквани резултати:

- (а) Намаляване на годишните разходи за енергия на домакинствата;
- (б) Намаляване на емисиите от CO₂;
- (в) Подобен комфорт на обитаване в обновените сгради;
- (г) Удължен живот на обновените сгради, на техните инсталации и съоръжения.

Приоритет 3: Прилагане на интегриран пакет от мерки за подобряване на енергийната ефективност в публичната инфраструктура и реализиране на икономия на енергия след прилагане на ЕСМ.

Очаквани резултати:

- (а) Подобрени енергийни характеристики на сградния фонд и подобрен енергиен комфорт за работещи и посетители;
- (б) Намаляване на разходите за енергия за отопление в публичния сектор;
- (в) Намаляване на въглеродните емисии генерирани в публичния сектор.

Приоритет 4: Повишаване на енергийната ефективност на уличното осветление в община Хайредин.

Очаквани резултати:

- (а) Намаляване на консумацията на електрическа енергия;
- (б) Подобряване на нивото на уличното осветление в съответствие с българския стандарт за улично осветление;
- (в) Намаляване на преките разходи на Общината за улично осветление при осигурено високо качество на осветлението;
- (г) Осигуряване на безопасно движение на моторните превозни средства и повишаване сигурността на движение на пешеходците в тъмната част на денонощието и създаване на комфортна нощна атмосфера.

Приоритет 5: Оползотворяване на енергията от възобновяеми енергийни източници - инсталиране на системи, използващи възобновяеми енергийни източници в сгради – общинска собственост /соларни и фотоволтаични инсталации, термопомпи, биомаса/.

Очаквани резултати:

- (а) Намаляване на разходите за енергия за отопление в публичния сектор;
- (б) Намаляване на въглеродните емисии генерирани в публичния сектор.

6. ФИНАНСИРАНЕ, ИЗБОР НА ПРОГРАМИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Общинските администрации разполагат с малки възможности за собствени финансови средства, които да инвестират в проекти за повишаване на енергийната ефективност. Основната възможност е Общината да реализира подобни проекти с външно финансиране. Реализирането им не само облекчава общинския бюджет, но и води до повишаване на благосъстоянието на населението. Инвестирането в енергийна ефективност не е самоцел, а средство за намаляване на разходите, подобряване на конкурентоспособността, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда, както и създаване на допълнителна заетост. Възможностите за осигуряване на финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност са следните:

ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Общината не разполага със собствени финансови средства за инвестиране в проекти по енергийна ефективност. Цялостно или частично финансиране на инвестиционните проекти по енергийна ефективност може да бъде осигурено от национални и чужди фондове и международни програми. По-важните фондове и програми, които предлагат възможности за кредитно или безвъзмездно финансиране на проекти за енергийна ефективност са:

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”

По силата на Закона за енергийната ефективност е създаден фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници.

Фондът управлява финансови средства, предоставени за инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност, съобразно приоритетите, заложи в националната стратегия и в националните планове за действие, приети от Министерски съвет. Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” финансира изпълнението на дейностите и мерките по повишаване на енергийната ефективност, с изключение на финансираните от държавния бюджет. Средствата на фонда следва да се разходват за възмездно финансиране на проекти за развитие на енергийната ефективност.

Международен Фонд Козлодуй

Международният фонд "Козлодуй" (МФК) се администрира от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР). Бенефициент на проектите финансирани от Фонда е Министерството на икономиката и енергетиката. Част от целите на МФК обхващат подпомагане при извършване на необходимото реконструиране, подновяване и модернизирание на секторите по производство, пренос и разпределение на енергия, както и подобряване на енергийната ефективност.

Национален доверителен Екофонд (НДЕФ)

Фондът е създаден по силата на суапово споразумение „Дълг срещу околна среда” между правителствата на Швейцария и България. Набират се проектни идеи под формата на кратка концепция, в която се описват проблема, дейностите за разрешаването му, технология и алтернативни решения, оценка на ползите и разходите, степен на готовност на проекта, финансова осигуреност и др. Безвъзмездното финансиране за общините е до 85% от стойността на проекта, но не повече от 800 хил. лв. грант за проект на община.

Европейски фондове

Възможности за финансиране на мерки по енергийна ефективност, реализирани от общината чрез Програмата за развитие на селските райони. Програмата ще насърчава проекти, които обединяват едновременно селското стопанство и селския туризъм, чрез насърчаване на устойчив отговорен туризъм в селските райони и природното и културно наследство, както и инвестиции в производството на енергия от възобновяеми източници. Инвестиции в създаване или подобряване

на малки по мащаби инфраструктура, в които да се гарантират въведени минимални изисквания за енергийни характеристики на сградите.

Финансов механизъм на европейското икономическо пространство 2014-2021г.

През декември 2016 г. България подписа меморандум за разбирателство за изпълнението на Финансовия механизъм на Европейско икономическо пространство (ЕИП) за периода 2014-2021 г. С финансов ресурс от 115 млн. евро, предоставени от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия (донори), ще бъдат финансирани проекти за местно развитие и намаляване на бедността, енергийна ефективност и сигурност, опазване на околната среда и развитие на предприемачеството в областта на културата.

В програмна област „Възобновяема енергия, енергийна ефективност и сигурност на енергийните доставки“ е предвидена финансов помощ в размер на 32 941 176 евро (28 млн. евро безвъзмездна помощ, предоставена от Финансовия механизъм на ЕИП + 4,9 млн. евро национално съфинансиране) за проекти в следните сфери:

- подобряване на енергийната ефективност в производството, разпределението и/или крайното потребление на енергия (индустриалния сектор и домакинствата);
- производството на енергия от възобновяеми източници (основно хидроелектрическа и геотермална енергия) и/или нейното разпределение;
- оползотворяване на енергия от отпадъци при индустриалните процеси;
- осигуреност на енергийните доставки чрез диверсификация;
- политики за използване на енергията от възобновяеми източници във всички сектори на икономиката;
- развитието на енергийните пазари и подобряване на газовата и електрическата инфраструктура.

Програмата цели редуцирането на емисиите на парникови газове и/или тяхното елиминиране чрез осъществяване на мерки за енергийна ефективност при разумни разходи—безвъзмездната помощ се предвижда да бъде не повече от 150 евро за t CO₂ eqa редуцирани/елиминирани емисии на парникови газове.

Приоритетно ще бъдат подпомагани двустранните партньорства, предлагащи добавена стойност.

Фонд ФЛАГ е национален инструмент за подпомагане на общините за осигуряване на собственото им съфинансиране за инвестиционни проекти, финансирани по европейските фондове.

Бюджетни средства

В общинския бюджет се залагат средства за дофинансиране на проекти по енергийна ефективност, изпълнявани по оперативните програми или по други донорски мерки и инструменти за подпомагане и подкрепа на енергийната ефективност.

Договор с гарантиран резултат /ЕСКО договори/

Приложното поле за използването на този инструмент са взаимоотношенията с фирми за енергоефективни услуги, по които възложители са учреждения и институции на бюджетна или общинска издръжка. Фирмите за енергоефективни услуги с гарантиран резултат (известни като ESCO) осигуряват със собствени средства ESCO-услуги и инвестиции (проучване, внедряване, експлоатация и поддръжка) при гарантирано ниво на енергийните спестявания, възвръщащи инвестицията заедно с известна печалба. Съгласието за извършване на тези услуги се обективира в договор между ESCO-фирмата и възложителя. Изпълнението на мерките води до намаляване на енергийните разходи и намаляване на разходите по поддръжката и експлоатацията на сградите. Разходите от инвестицията се изплащат на фирмата от постигнатите икономии, като постигнатата печалба се разпределя между договарящите страни.

Публично-частно партньорство /ПЧП/

Публично-частното партньорство е финансов инструмент за осигуряване на инвестиции в публична инфраструктура, когато общинският бюджет не разполага с необходимия ресурс, но иска да осигури по-добра стойност на вложените публични средства. ПЧП е начин да се комбинират предимствата на публичния и частния сектор, за да се постигне най-доброто по отношение на предоставянето на публични услуги и инфраструктурни обекти.

7. СРОКОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Изпълнението на Общинската програма за енергийна ефективност ще се осъществи за период от три години. За реализиране на програмата ще се вземат под внимание финансовото осигуряване и тежест на програмата върху общинския бюджет, както във времето така и по отношение на различните източници на финансиране на програмата и възможност за нейното реално изпълнение. Ще бъдат извършени детайлни енергийни обследвания на сградите общинска собственост, за да се установи, кои от тях са подлежащи на сертифициране за енергийна ефективност в съответствие със Закона за енергийната ефективност. През годините на изпълнение на програмата, текущо ще се изпълняват дейности по събирането, обработването и анализа на информацията за състоянието на енергопотреблението за всички общински обекти.

8. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Етапите на изпълнение на програмата за енергийната ефективност следва да бъдат съобразени със специфичния характер и сложността на всеки конкретен обект, както и спецификата и вида на избраните мерки, дейности и проекти. Етапите на изпълнение на програмата са:

- **Инвестиционно намерение**

Включва извършването на определени проучвания, с които се цели да се установи дали е целесъобразно осъществяването на инвестиционното намерение, начините и мащаба на изпълнението му, както и обследване на енергийната ефективност. С оглед осъществяване на качествено енергийно планиране, общината се нуждае от създаване и поддържане на база данни за енергийната консумация и състояние на обектите, общинска собственост, с която до момента не разполага. Въз основа на събираните и актуализираните данни и информация, е възможно да се правят анализи и оценки. Тази база данни ще даде информация за състоянието на сградния фонд в общината, както и техническа информация за изходното състояние на енергийния сектор преди да започне изпълнението на Програмата за енергийна ефективност.

- **Предварително проучване**

Осъществява се предварително проучване за състоянието на обектите, в които е предвидено да бъдат реализирани мерки и дейности за намаляване на енергийното потребление на база на енергийно обследване. Трябва да се установи текущото състояние на дадена сграда, енергопотреблението, както и да се посочат целесъобразни енергоспестяващи мерки.

- **Инвестиционен проект**

Разработва се в зависимост от спецификата и обема на предвидените дейности. За всеки инвестиционен проект се прави оценка като се използват различни методи и показатели, дялящи се на статични и динамични.

- **Подготовка и изпълнение на строителството**

Включва подготовка на всички необходими документи и извършване на съответните строително-монтажни работи на съответния обект. След идентифицирането на необходимите мерки, които следва да бъдат извършени, за да се повиши енергийната ефективност на даден обект, следва и етапа на строително-монтажните дейности на заложените цели. На този етап се подготвят необходимите документи и се извършва строителството.

- **Мониторинг**

Той установява намалението на енергийното потребление. След реализацията на дейностите и мерките по енергийна ефективност се извършва ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжка на инсталациите и др. Ефективният мониторинг изисква изграждането на автоматизирана система за събиране и обобщаване на данни, което може да се осъществява чрез приложение на съвременните информационни и комуникационни технологии. По този начин може да се направят изводи по всяко време и за всеки обект дали средствата за енергоосигуряване се изразходват целесъобразно и дали се спазват нормативните изисквания за поддържане на микроклимата в съответната сграда.

9. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Максимално точното предвиждане за очакваните ефекти от изпълнението на дейностите, мерките и проектите ще даде възможност за цялостна технико-икономическа оценка на програмата за енергийна ефективност на община Хайредин. Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на програмата, са следните:

- икономия на топлинна енергия;
- икономия на електрическа енергия;
- икономия на горива;
- намалени емисии парникови газове;
- икономия на средства.
- опазване на околната среда;
- забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийни ресурси;
- подобряване на условията и стандарта на живот на хората;
- диверсифициране на енергийните доставки и намаляване на зависимостта на крайните клиенти от цените на горива и енергии;
- създаване на нови пазарни възможности за търговци и разкриване на нови работни места;
- създаване на конкуренция между основните енергийни доставчици и по-голяма сигурност на доставките;
- подпомагане постигането на устойчиво развитие и подобряване на показателите на околната среда;

10. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ

Процесът на наблюдение изпълнението на програмата за енергийна ефективност се осъществява от Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР). Съгласно ЗЕЕ областните и общински администрации имат задължението ежегодно да изпращат попълнени отчети за напредъка по изпълнението на програмата по енергийна ефективност до Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР). Процесът по наблюдение и контрол изисква формулирането на ясни, точни, конкретни, измерими и лесни за отчитане показатели за успешна реализация на Програмата, които да бъдат одобрени от общинската администрация. Примери за такива показатели са посочените по-долу;

- Постигане на формулираните качествени и количествени цели и задачи на програмата;
- Създаване на условия за повторемост и мултиплициране на резултатите от осъществени добри практики от реализираната програма;
- Въздействие на изпълнената програма върху други области, свързани с планирането и развитието на Общината;
- Ефикасност и ефективност на управлението на програмата.

11. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

В съответствие с чл.12, ал.7 от ЗЕЕ изпълнителният директор на Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) утвърждава образец на отчет за изпълнението на дейностите и мерките от програмите по енергийна ефективност. Изготвените отчети се представят на хартиен и магнитен носител в Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) не по-късно от 1 март и се публикуват на интернет страниците на съответните държавни и местни органи.

12.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изготвянето на общинските програми по енергийна ефективност е задължителна част от държавната политика в тази област и налага участието на съответните регионални и местни

структури. Разработването на програми и изпълнението на предвидените в тях проекти е част от регионалната политика за устойчиво развитие.

С общинските програми за енергийна ефективност се цели да се

- повиши ефективността на използване на енергийните ресурси;
- да се намалят енергопотреблението и вредните емисии в атмосферата;
- да се осигури здравословната среда чрез подобряване на микроклимата;
- да се създадат предпоставки за финансиране на мероприятията за енергийна ефективност;
- енергийната ефективност да стане една от приоритетните общински дейности.

Програмата за енергийна ефективност на община Хайредин 2019-2023г. е стратегически документ с отворен характер. Той може да бъде усъвършенстван, допълван, променян и изменян на база промени в нормативните документи на национално ниво, както и установените резултати, нуждите и финансовата възможност на Общината.

Програмата е приета с Решение № 30 по Протокол № 3 от заседание на Общински съвет - Хайредин, състояло се на 20.12.....2019г.